

TER BESLISSING
Aan
de minister

nota

Kamerbrief voortgang klimaatcommitment

Generale Thesaurie
Directie Financiële
Markten

Persoonsgegevens

Aanleiding

- Op 6 maart had u een BWO met MKE over de voortgang van het klimaatcommitment. U heeft tijdens dit BWO overeenstemming bereikt over het samen met de financiële sector starten van een verkenning van wetgeving ten aanzien van de klimaatimpact van de financiële sector en over de hoofdlijnen van de Kamerbrief en het versturen hiervan op maandag 13 maart.
- Wij hebben een aangepaste Kamerbrief ([bijlage 1](#)) opgesteld inclusief afschrift aan de Eerste Kamer ([bijlage 2](#)). Met de verzending van de brief worden de voortgangsrapportage ([bijlage 3](#)) en de begeleidende brief ([bijlage 4](#)) openbaar.

Beslispunten

1. Indien u akkoord gaat met de Kamerbrief ([bijlage 1](#)) en het afschrift aan de Eerste Kamer ([bijlage 2](#)) verzoeken u wij deze allebei te ondertekenen.
2. Graag uw akkoord voor het openbaar maken van de bijgevoegde eerdere nota en de nu voorliggende nota, conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's.

Kernpunten

- U bent eerder akkoord gegaan met de conceptversie van de brief. De hoofdtekst van de eerste 2 paragrafen is ongewijzigd. Alleen de geel gearceerde passage over het Klimaatplan 2024 en de langetermijnstrategie voor klimaatneutraliteit in 2050 is toegevoegd, op verzoek van EZK.
- De paragrafen 'Vervolgstappen' en 'Denkrichtingen eventuele wetgeving' zijn een uitwerking van wat u met MKE heeft besproken.
- De brief onderstreept uw waardering voor de stappen die de sector heeft gezet en vermeldt dat u samen met MKE besloten heeft een verkenning naar wetgeving te starten en met de sector in gesprek gaat over de vraag hoe wetgeving het beste bij kan dragen aan het versterken van hun bijdrage aan de duurzame transitie. Ook de wetenschap, het maatschappelijk middenveld en de toezichhouders zullen worden betrokken bij die verkenning.
- Ook noemt u dat u met toezichhouders in gesprek gaat over de vraag of en hoe vrijwillige klimaatactieplannen kunnen worden betrokken in het bestaande toezicht op de financiële sector.

Datum
8 maart 2023

Notanummer
2023-0000069098

Bijlagen
1. Kamerbrief
2. Afschrift Eerste Kamer
3. Voortgangsrapportage acti
4. Begeleidend schrijven koer

- De drie besproken denkrichtingen voor wetgeving worden in de brief kort toegelicht:
 1. een inspanningsverplichting om financieringen en beleggingen in lijn te brengen met de doelstellingen van het Klimaatakkoord van Parijs,
 2. een verplichting om een klimaatplan op te stellen, met duidelijke regels over de inhoud en de verplichting ook uitvoering te geven aan het plan.
 3. een uitbreiding van de wettelijke eisen om betrokkenheidsbeleid (*engagement*) te voeren.
- De brief benadrukt de benodigde samenhang van deze verkenning met normeren en beprijzen in de reële economie.
- De brief noemt het belang van samenhang van de verkenning en de eventuele instrumenten met de lopende wetgevingsinitiatieven op Europees en nationaal niveau, zoals op IMVO-gebied. Deze passage is afgestemd met BZ. Een kopie van de brief zal vooraf met MEZK worden gedeeld.

Toelichting

Klimaatcommitment

- Het klimaatcommitment is door ondernemingen uit de bankensector, de verzekeringssector, de pensioensector en de vermogensbeheersector ondertekend. Het commitment maakt integraal onderdeel uit van het Klimaatakkoord en bevat de volgende afspraken:
 1. Inspanningsverplichting m.b.t. financiering energietransitie binnen de kaders van wet- en regelgeving en de risicorendementsdoelstellingen.
 2. De partijen ondernemen actie om het CO₂-gehalte van hun relevante financieringen en beleggingen te meten.
 3. Uiterlijk in 2022 maken de partijen hun actieplannen inclusief reductiedoelstellingen voor 2030 bekend voor al hun relevante financieringen en beleggingen. De partijen zullen toelichten welke acties zij nemen om bij te dragen aan het klimaatakkoord van Parijs.
- Op 15 november vorig jaar ontving u het eerste deel van de voortgangsrapportage van het klimaatcommitment van 2022. De focus van deze rapportage lag op het meten en rapporteren over het CO₂emissiegehalte van investeringen en beleggingen door de ondertekenaars. Hieruit bleek dat 90% van de ondertekenaars rapporteert over de CO₂-emissie van hun portefeuille. Dit is een vooruitgang ten opzichte van de 78% het jaar daarvoor. Hierover heeft u op 20 december een brief aan de Kamer gestuurd.¹
- Op 2 maart 2023 ontving u het tweede deel van de voortgangsrapportage. De focus van deze rapportage lag op de actieplannen van de ondertekenaars om bij te dragen aan de Parijsdoelen.

Communicatie

Samen met EZK werken we aan een persbericht en social media. Die worden later met u afgestemd.

¹ Nota FM 286209 Kamerbrief voortgang klimaatcommitment financiële sector 2022.

Politiek/bestuurlijke context

- Vanuit de Tweede Kamer en NGO's is er aandacht voor de voortgang van het klimaatcommitment. Leden van D66 vroegen tijdens het commissiedebat financiële markten in december om een voortvarende aanpak bij de beoordeling van de voortgangsrapportages van het klimaatcommitment.²
- Op 22 november jl. heeft u tijdens de AFB in de Eerste Kamer toegezegd ook de Eerste Kamer in te lichten over dit onderwerp. Daarom zal u een afschrift aan de Eerste Kamer sturen.
- Op 30 november jl. heeft MKE in debat met de Kamer toegezegd in deze brief ook alvast een inkijkje te bieden in eventuele wetgeving. Als opvolging daarvan noemt de brief de drie denkrichtingen voor mogelijke wetgeving.
- Op 22 maart vindt het Commissiedebat duurzame financieringen plaats. U stuurt de brief voorafgaand aan het debat aan de Kamer. De verwachting is dat deze brief ook geagendeerd zal worden voor dat debat.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

² Verslag Commissiedebat Financiële Markten 7 december.

Document nummer	Datum	Titel doc.	Toelichting
1	2-3-2023	Nota- min- BWO 6 maart MKE klimaatcommitment	De minister is mondeling akkoord gegaan tijdens de BWO van 6 maart.

TER ADVISERING

Aan
de minister

Persoonsgegevens

nota

BWO 6 maart MKE klimaatcommitment

Datum

2 maart 2023

Notanummer

2023-0000044779

Bijlagen

1. Conceptkamerbrief voortgang klimaat commitment.
2. Voortgangsrapportage.
3. Begeleidend schrijven.

Aanleiding

- Op 6 maart heeft u van 13:30-14:00 een BWO met MKE over de conceptkamerbrief ([bijlage 1](#)) over de voortgang van het klimaatcommitment van de financiële sector.
- In uw Beleidsagenda voor duurzame financiering schreef u dat u, op basis van de voortgang die de financiële sector maakt met het klimaatcommitment, samen met MKE zal beoordelen of het verkennen van meer normerend optreden (wetgeving) gepast en mogelijk is.¹
- Op 2 maart 2023 ontving u de voortgangsrapportage over de actieplannen van de financiële instellingen ([bijlage 2](#)) met een begeleidende brief van de koepelorganisaties ([bijlage 3](#)). Op basis van deze rapportage en de rapportage eind vorig jaar over het meten en rapporteren van het CO₂emissie-gehalte van de portefeuilles van financiële instellingen, zal u de Kamer mede namens MKE informeren over de voortgang van het klimaatcommitment en de conclusies die u hieraan verbindt.

Advies

- Doel van het BWO is om overeenstemming te bereiken over de hoofdboodschap van de Kamerbrief.
- Wij leggen u hiervoor twee opties ter bespreking in het BWO voor. U vindt deze hieronder in de kernpunten.
- MKE geeft de voorkeur aan optie 2: inzetten op een verkenning van wetgeving, met een positief narratief en het actief betrekken van de sector.
- In de bijlage treft u een conceptbrief, met daarin de twee opties op hoofdlijnen uitgewerkt.
- Maandag is er een interne voorbespreking, waarbij we de twee opties en concept kamerbrief met u kunnen doornemen.

Kernpunten

Appreciatie voortgang actieplannen klimaatcommitment

- De voortgangsrapportage laat zien dat alle ondertekenaars een actieplan hebben gepubliceerd. 90% van de ondertekenaars heeft een reductiedoelstelling voor 2030 gesteld en voldoet daarmee aan de afspraak uit het commitment. 96% van de ondertekenaars verbindt zich aan de 1,5 graden doelstelling.

¹ Kamerstukken II 2021-2022, 33043, nr. 108.

- Het is op basis van de voortgangsrapportage nog niet goed mogelijk om de kwaliteit van de actieplannen te beoordelen. Op basis van onze eigen analyse blijkt dat er duidelijke verschillen zijn in de concreetheid van de acties. Sommige instellingen steken er positief uit met een duidelijk beleid om geen fossiel meer te financieren en concrete maatregelen om tot CO₂-reductie te komen. Andere instellingen hebben weliswaar een 1,5 graden commitment, maar zijn nog niet in staat duidelijk te beschrijven welke maatregelen ze nemen om dit doel te bereiken.

Opties kamerbrief voortgang

- In het beoordelen van de voortgang van het klimaatcommitment en het besluit tot een eventuele verkenning van normerend optreden zien wij de volgende twee opties:
 1. De voortgang is voldoende (binnen de kaders van het klimaatcommitment). U signaleert als voornaamste verbeterpunt dat actieplannen concreter kunnen en zet erop in dat kabinet en sector samen met maatschappelijke organisaties een traject aangaan om die verbetering te realiseren. De actieplannen zullen hun waarde in de implementatie moeten laten zien. U ziet *op dit moment* in de voortgang van het klimaatcommitment geen aanleiding voor het verkennen van wetgeving.
 2. Zelfde als 1, maar de ambitieuze klimaatopgave maakt dat los van de voortgang een verkenning naar mogelijke wetgeving passend is. Deze verkenning moet zich richten op de vraag of en hoe normering kan zorgen dat de sector een grotere bijdrage levert aan de versnelling van de klimaattransitie.

Toelichting

Klimaatcommitment

- Het klimaatcommitment is door ondernemingen uit de bankensector, de verzekeringssector, de pensioensector en de vermogensbeheersector ondertekend. Het commitment maakt integraal onderdeel uit van het Klimaatakkoord en bevat de volgende afspraken:
 1. Inspanningsverplichting m.b.t. financiering energietransitie binnen de kaders van wet- en regelgeving en de risicorendementsdoelstellingen.
 2. De partijen ondernemen actie om het CO₂-gehalte van hun relevante financieringen en beleggingen te meten.
 3. Uiterlijk in 2022 maken de partijen hun actieplannen inclusief reductiedoelstellingen voor 2030 bekend voor al hun relevante financieringen en beleggingen. De partijen zullen toelichten welke acties zij nemen om bij te dragen aan het klimaatakkoord van Parijs.
- Op 15 november vorig jaar ontving u het eerste deel van de voortgangsrapportage van het klimaatcommitment van 2022. De focus van deze rapportage lag op het meten en rapporteren over het CO₂emissiegehalte van investeringen en beleggingen door de ondertekenaars. Hieruit bleek dat 90% van de ondertekenaars rapporteert over de CO₂-emissie van hun portefeuille. Dit is een vooruitgang ten opzichte van de 78% het jaar daarvoor. Hierover heeft u op 20 december een brief aan de Kamer gestuurd.²
- Op 2 maart 2023 ontving u het tweede deel van de voortgangsrapportage. De focus van deze rapportage lag op de actieplannen van de ondertekenaars om

² Nota FM 286209 Kamerbrief voortgang klimaatcommitment financiële sector 2022.

bij te dragen aan de Parijsdoelen. De rapportage wordt openbaar op het moment dat u deze naar de Kamer stuurt.

Uitwerking mogelijke wettelijke vereisten

- Wij zien drie mogelijke wettelijke verplichtingen om nader te verkennen en uiteindelijk de rol van de financiële sector in de klimaattransitie wettelijk te borgen:
 1. een wettelijke inspanningsverplichting voor financiële instellingen om financieringen en beleggingen in lijn te brengen met de doelstellingen in het Klimaatakkoord van Parijs, dus in feite het wettelijk verankeren van het nu nog vrijwillige klimaatcommitment op grond waarvan door partijen wordt bijgedragen aan de doelstellingen van het Klimaatakkoord van Parijs;
 2. een verplichting om een klimaatplan op te stellen en daar ook uitvoering aan te geven. Dit zou bovengenoemde inspanningsverplichting deels concretiseren. Deze optie zit ook in het klimaatcommitment en is tevens opgenomen in het initiatiefwetvoorstel IMVO van de leden Van der Graaf (CU), Van Dijk (SP), Thijssen (PvdA), Van der Lee (GL), Koekkoek (Volt) en Hammelburg (D66). In het voorstel voor een Corporate Sustainability Due Diligence Directive (CSDDD) zit tevens een klimaatplanverplichting. Financiële ondernemingen vallen momenteel als lidstaattoptie onder de CSDDD en onder het initiatiefvoorstel IMVO.
 3. verplicht betrokkenheidsbeleid waarmee financiële instellingen de klimaatimpact van bedrijven waarin zij investeren kunnen beïnvloeden ('*engagement*'): onderdelen van dat beleid kunnen zijn een dialoog met bedrijven, hoe aan aandelen verbonden (stem)rechten kunnen worden ingezet, beheersing van belangenconflicten, communicatie met belanghebbenden en de openbaarmaking van dit beleid. Zulk beleid is reeds verplicht voor bepaalde categorieën vermogensbeheerders en institutionele beleggers. Deze verplichting zou uitgebreid kunnen worden naar andere categorieën financiële ondernemingen.

Voor- en nadelen van wetgeving

- De voordelen van wetgeving op dit gebied zijn:
 - helderheid over de verwachte bijdrage van de financiële sector aan de klimaattransitie.
 - door regelgeving voor alle financiële ondernemingen in te stellen, wordt er binnen Nederland een gelijk spelveld gecreëerd voor instellingen die nu vrijwillig al voorop lopen met hun klimaatstrategie omdat zij een hoger ambitieniveau hebben dan de rest van de sector.
- De nadelen van wetgeving op dit gebied zijn:
 - kan leiden tot een ongelijk spelveld ten opzichte van andere EU-lidstaten, waar nog geen (strengere) klimaatwetgeving voor financiële ondernemingen geldt.
 - zo'n ongelijk spelveld kan ook gevolgen hebben voor het vestigingsklimaat in Nederland.
 - wetgeving introduceren terwijl de voortgang op het klimaatcommitment niet onvoldoende is doorkruist het zelfregulerend vermogen van de sector. Uitgangspunt is dat voor direct overheidsingrijpen slechts plaats is indien van het zelfregulerend

- vermogen van de maatschappij niet voldoende resultaten te verwachten zijn.³
 - o aankondiging van wetgeving leidt mogelijk tot demotivatie van een deel van de sector voor het vrijwillige initiatief.
 - In het schriftelijk overleg over de beleidsagenda voor duurzame financieringen heeft u aangegeven dat het belang van een gelijk speelveld onverlet laat dat het verantwoord en geboden kan zijn om vooruit te durven lopen en als Nederland een voortrekkersrol te nemen.

Voor- en nadelen van de verschillende regelgevingsopties

- De voordelen van de voorgenoemde opties zijn:
 - o Een open norm zoals een inspanningsverplichting biedt ruimte voor innovatie en meebewegen met nieuwe ontwikkelingen.
 - o Door de open invulling van de inspanningsverplichting krijgen ondernemingen de ruimte deze normen in te vullen op de voor hen meest efficiënte manier. De regeldruk is daardoor beperkt.
 - o Deze denkrichtingen sluiten inhoudelijk aan bij de inhoud van het klimaatcommitment. Dit past bij de algemene stelregel dat bij directe overheidsinterventie zoveel mogelijk wordt aangesloten bij bestaande vormen van zelfregulering.⁴
- De nadelen van de voorgenoemde opties zijn:
 - o Een open norm, zoals een inspanningsverplichting, kan onduidelijkheid veroorzaken over wat er van de sector en de toezichthouder wordt verwacht.
 - o Een inspanningsverplichting kan conflictopwekkend werken indien instellingen aansprakelijk gesteld zouden worden voor het niet voldoen hieraan.
 - o De verplichting om een klimaatplan op te stellen kan bijdragen aan de regeldruk.

Relevantie Europees en nationaal traject IMVO-wetgeving

- Op zowel Europees als nationaal niveau is er wetgeving in ontwikkeling over IMVO: het Commissievoorstel voor een CSDDD en het regeringsvoorstel. Daarnaast is in november het initiatiefwetsvoorstel verantwoord en duurzaam internationaal ondernemen⁵ van de leden Van der Graaf (CU), Jasper van Dijk (SP), Thijssen (PvdA), Van der Lee (GL), Koekoek (Volt) en Hammelburg (D66) in de Tweede Kamer ingebracht.
- Het regeringsvoorstel is tijdelijk gepauzeerd in verband met het initiatiefvoorstel om te onderzoeken wat van elkaars wetteksten kan worden overgenomen. MBHOS is in gesprek met de initiatiefnemers. In het regeringsvoorstel wordt aansluiting gezocht bij het Europese traject (de CSDDD).
- Op 1 december jl. is een Raadspositie ingenomen over de CSDDD. Dit heeft er o.a. toe geleid dat de toepassing van deze Richtlijn op de financiële sector *optioneel* is gemaakt voor lidstaten.

³ Aanwijzing 2.5 van de Aanwijzingen voor de regelgeving.

⁴ Aanwijzing 2.5 van de Aanwijzingen voor de regelgeving.

⁵ Voorstel van wet van de leden Van der Graaf, Jasper van Dijk, Thijssen, Van der Lee, Koekoek en Hammelburg houdende regels voor gepaste zorgvuldigheid in waardeketens om schending van mensenrechten en het milieu tegen te gaan bij bedrijven van buitenlandse handel (Wet verantwoord en duurzaam internationaal ondernemen), Kamerstuk 35761, Nr. 9.

- Het initiatiefvoorstel is ambitieuzer dan de Raadspositie van de CSDDD. Het initiatiefvoorstel is op dit moment van toepassing op gereguleerde financiële ondernemingen ongeacht rechtsvorm. Daarnaast bevat het een 'zorgplicht'⁶ voor ondernemingen alle maatregelen te nemen om nadelige gevolgen aan o.a. het milieu te voorkomen, een klimaatplanverplichting⁷ en wordt er verwacht dat er een betrokkenheidsbeleid⁸ wordt gevoerd. Dit komt overeen met de hierboven geschetste mogelijkheden.

Communicatie

Niet van toepassing.

Politiek/bestuurlijke context

- Vanuit de Tweede Kamer en NGO's is er aandacht voor de voortgang van het klimaatcommitment. Leden van D66 vroegen tijdens het commissiedebat financiële markten in december om een voortvarende aanpak bij de beoordeling van de voortgangsrapportages van het klimaatcommitment.⁹
- In het Coalitieakkoord is afgesproken dat Nederland in de EU IMVO-wetgeving bevordert en nationale IMVO-wetgeving invoert "die rekening houdt met een gelijk speelveld met de omliggende landen en implementatie van mogelijke EU-regelgeving".
- In de MR van 21 oktober is aan MBHOS mandaat verleend om verkennende gesprekken te voeren met de initiatiefnemers van het IMVO-initiatiefwetsvoorstel. Voorbereidingen voor een IMVO-regeringsvoorstel staan op pauze, terwijl MBHOS het gesprek met de initiatiefnemers voortzet en beziet wat het kabinet eventueel zou kunnen overnemen of wat de initiatiefnemers kunnen overnemen.
- Op 14 december jl. heeft MBHOS een eerste vervolgesprek gevoerd met de initiatiefnemers. Op 18 januari heeft er een rondetafelgesprek plaatsgevonden in de Tweede Kamer vanuit de Commissie voor BHOS met de initiatiefnemers en belanghebbenden over het initiatiefvoorstel IMVO.¹⁰
- Op 15 februari maakten MBHOS en MEZK bekend dat zij er 'met het nu voorliggende voorstel nog niet gerust op zijn dat we de regels hier niet strenger maken dan in landen om ons heen en daardoor niet gezamenlijk optrekken. [...] Wat het kabinet niet wil is dat ons bedrijfsleven op achterstand komt te staan ten opzichte van concurrenten over de grens en elders in de EU. Daarnaast wil het kabinet niet dat bedrijven straks verantwoordelijk zijn voor zaken waar zij geen invloed op hebben, bijvoorbeeld het productieproces bij toeleveranciers.' De twee ministers hebben initiatiefnemers tijdens het gesprek gevraagd het voorstel nogmaals door de bril van deze eerder gemaakte afspraken te bekijken. De twee ministers zijn hier kort daarna op terug gekomen, omdat dit geen kabinetsstandpunt was.
- Op 22 maart vindt het Commissiedebat duurzame financieringen plaats. U stuurt de brief voorafgaand aan het debat aan de Kamer.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

⁶ Wet verantwoord en duurzaam internationaal ondernemen, artikel 1.2.

⁷ *ibid.*, artikel 2.4.2.

⁸ *ibid.*, artikelen 2.2.2 lid 5 en 2.4.4.

⁹ Verslag Commissiedebat Financiële Markten 7 december.

¹⁰ Convocatie rondetafelgesprek initiatiefwet verantwoord en duurzaam ondernemen, 18 januari 2023.